

Kpl 12,

Euroopan unionin talous

S.100-109

Ryhmätehtävä

Neljä vapautta

EU:ssa puhutaan neljästä vapaudesta. Vapauksilla tarkoitetaan sitä, että seuraavat asiat voivat liikkua jäsenvaltioiden välillä vapaasti:

- tavarat (ei tullimaksuja maiden välillä, yhtenevät kriteerit tuotteille)
- palvelut (voi tilata mistä tahansa maasta)
- ihmiset (vain pieniä rajoituksia liikkumisessa)
- pääomat (eli raha)

Keksikää ryhmittäin mahdollisimman monta erilaista hyötyä EU:n neljästä vapaudesta. Aikaa 5min.

Neljä vapautta

Tavarat

- Tehostaa kansantaloutta: lisää vaihdantaa → lisää talouskasvua → lisää työllisyyttä → lisää verotuloja → lisää ja parempia palveluita → laajat sisämarkkinat → paljon mahdollisia asiakkaita suomalaisille yrityksille.
- Kuluttajat hyötyvät laajasta kilpailusta, sillä ne laskevat hintoja ja lisäävät vaihtoehtoja.
- Laajat markkinat mahdollistavat erikoistumisen, sillä lähes kaikelle on kysyntää jossain päin Eurooppaa.
- Tullimaksujen puute selkeyttää kuluttamista, sillä tullimaksujen maksamisesta ei tarvitse huolehtia itse.

Neljä vapautta

Palvelut

- Palvelut hyötyvät samoista asioista kuin tavarat.
- Suomalaisilla pelifirmoilla ja ohjelmistoalan yrityksillä on laajat sisämarkkinat, joten Suomi hyötyy ja on hyötynyt korkeasta koulutustasostaan.
- Voi käyttää muiden maiden palveluita: vakuutukset, pankki, työsuoritus, esim. monipuolisemmat lääkäripalvelut ovat suomalaisen kuluttajan saatavilla, sillä hoitoon voi hakeutua muihin EU-maihin.

Neljä vapautta

Ihmiset

- EU:n kansalaiset voivat muuttaa haluamaansa EU-maahan vähintään kolmeksi kuukaudeksi ilman töitä/opiskelua/varallisuutta. Tämän jälkeen on mahdollisia maakohtaisia rajoituksia.
- Muihin EU-maihin pääsee opiskelemaan tai tekemään töitä.
- Yrityksillä on laaja tarjonta työvoimasta.
- Matkailu on vaivatonta.
- Maailmankatsomus avartuu, kun näkee ihmisiä eri kulttuureista.
- Vapaa liikkuvuus tasaa työvoiman kysyntää ja tarjontaa, jos työn vastaanottaminen toisesta maasta on realistista, kuten Suomen ja Ruotsin rajalla tai Keski-Euroopassa.
- Mm. sosiaaliturva on yhtenäistynyt EU:n alueella.

Neljä vapautta

Pääomat

- EU-alueelta voi ostaa ja omistaa talon, kiinteistön tai muuta omaisuutta.
- Sijoittaminen on vapaata, osakemarkkinat ovat laajat.
- Yritykset voivat kerätä rahoitusta laajalta sijoittajien joukolta.
- Suomalaiset pankit ja vakuutuslaitokset voivat antaa lainoja myös ulkomaisille toimijoille, jotka tarvitsevat lainaa.
- Euron myötä useissa maissa ovat poistuneet myös valuuttamuunnosten kustannukset ja valuuttakurssiheilahteluista johtuva epävakaus.

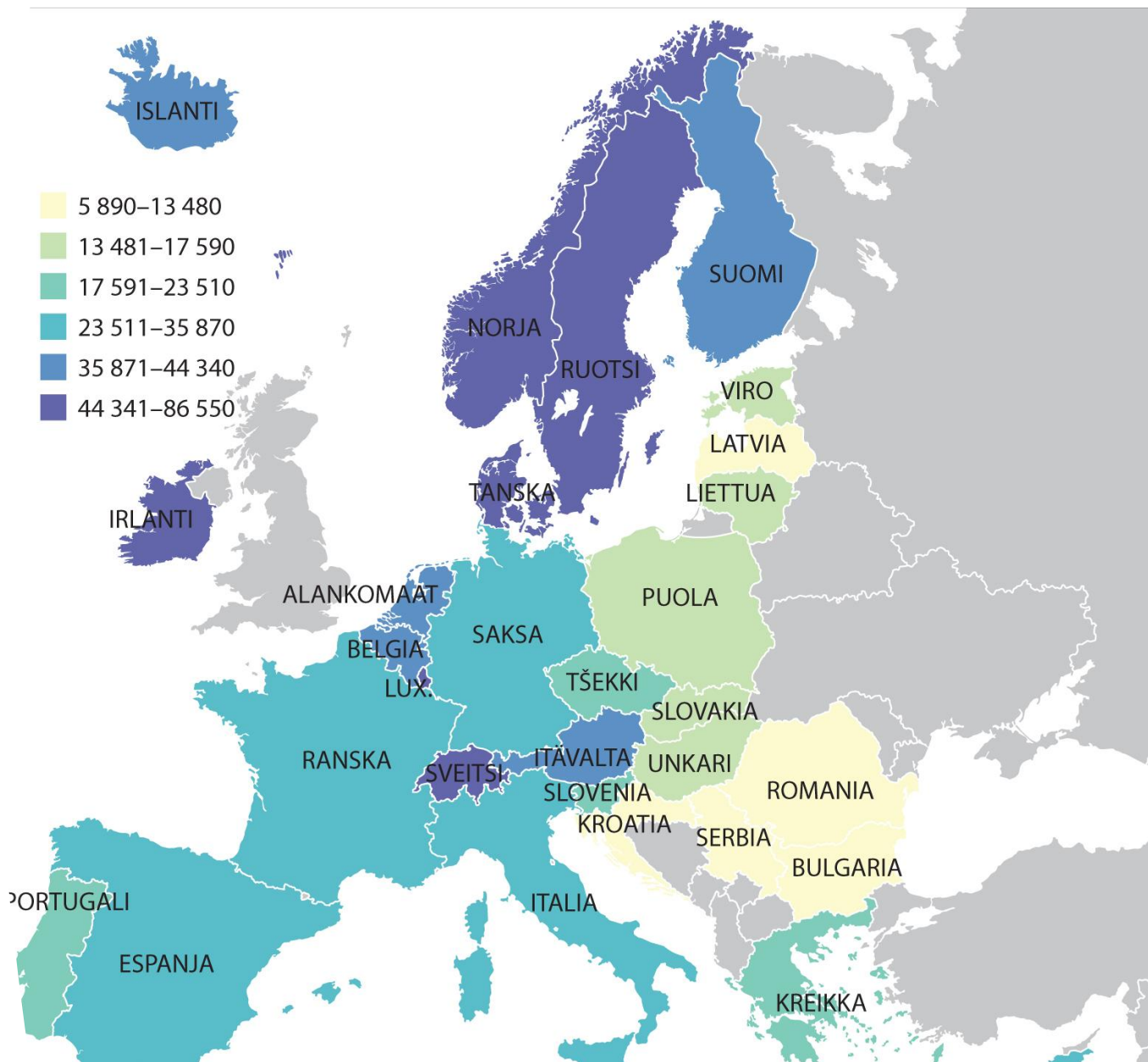
EU:n aluepolitiikka

- Nettomaksajat ja nettosaajat
 - Suomi on unionin nettomaksaja
 - Vuonna 2024 Suomen nettomaksu oli 309 miljoonaa euroa: [valtiovarainministeriö](#) (vrt.2023/840 milj.euroa)
- EU:n tuoma taloudellinen hyöty suurimmaksi osaksi vapaakaupasta
 - Yritysten kaupankäynti helpompaa
 - Yritysten voittojen kasvu
 - Työllistävä vaikutus

EU:n aluepolitiikka

Miksi EU:n aluepolitiikkaa tarvitaan?

- EU:n aluepolitiikka tarkoittaa toimintaa, jolla tasataan alueiden taloudellisia ja sosiaalisia eroja.
- EU koostuu alueista, joiden välillä on suuria kehityksellisiä eroja.
- Kehittymättömillä alueilla on matala teollistumisaste ja pienet verotulot.
- EU tukee alueita, joiden bruttokansantuote on alhainen.
- Tuen tavoitteena on tuottaa
 - talouskasvua
 - alueellista tasa-arvoa
 - yhteenkuuluvuuden tunnetta.

EU:n aluepolitiikka: Käytössä olevat työkalut

Euroopan alueiden komitea

- Antaa komissiolle ja ministerineuvostolle lausuntoja, jotka tuovat esiin aluepoliittista näkökulmaa.

Euroopan aluekehitysrahasto EAKR

- ihmisten koulutus rakennemuutoksen vuoksi
- pienten ja keskisuurten yritysten tukeminen sekä uusien työpaikkojen luominen
- panostus innovointiin ja tutkimukseen
- vihreän siirtymän projekteja (ilmasto- ja ympäristöystävällisyys)

Euroopan sosiaalirahasto ESR+

- koulutusta nuorille, iäkkäille, maahanmuuttajille ja syrjäytymisvaarassa oleville

Koheesiorahasto

- mm. liikenneverkkohankkeita sekä ympäristöystävällisyyttä ja energiatehokkuutta lisääviä hankkeita Itä-Euroopassa

Euroopan talouspolitiikka

- Talouspolitiikalla tarkoitetaan julkisen vallan toimia talouskasvun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi
- Talouspolitiikan keinot ovat finanssi- ja rahapolitiikka
 - **Finanssipolitiikkaa** hoitaa maan hallitus: valtion tulojen ja menojen säätely
 - **Rahapolitiikkaa** hoitaa maan keskuspankki: korkotason säätely
- Euroa käyttävät maat kuuluvat Euroopan talous- ja rahaliittoon (EMU)
 - Yhteinen valuutta, euro €
 - Yhteinen rahapolitiikka, jota hoitaa Euroopan keskuspankki (EKP)

EU:n rahapolitiikka

- EKP:n keskeinen tavoite on hintavakaus,
 - Tavoiteltu inflaatio 2% (symmetrinen tavoite = ali ja yli menevään inflaatioon suhtaudutaan yhtä vakavasti)
 - Korkotason säätely: noususuhdanteessa korkojen nostaminen ja laskusuhdanteessa korkojen laskeminen
- EKP:n neuvosto päättää yhteisestä rahapolitiikasta ja kansalliset keskuspankit toimeenpanevat tehdyt päätökset
 - Suomen Pankki
 - Kansallinen keskuspankki lainaa rahaa liikepankeille EKP:n päätösten mukaisesti → ohjaa yleistä korkotasoa ja siten myös yritysten sekä kotitalouksien lainojen korkoja
- EU-maissa, jotka eivät ole mukana eurossa, on oma kansallinen valuutta ja keskuspankki, jolla on oma ohjauskorko

Käsitteitä

Määrällinen elvytys

keskuspankin harjoittama setelirahoitus talouskasvun parantamiseksi; keskuspankki lisää rahan tarjontaa taloudessa ostamalla suuria määriä arvopapereita markkinoilta

Kelluva valuuttakurssi

oman valuutan (esimerkiksi euron) hinta suhteessa toiseen valuuttaan (esimerkiksi dollariin) määräytyy markkinoilla vapaasti kysynnän ja tarjonnan mukaan; keskuspankki ei voi muuttaa valuutan ulkoista arvoa

Valuuttainterventio

jonkin keskuspankin kriisiajan toimi, jolla se yrittää vaikuttaa valuutan arvoon ostamalla tai myymällä hallussaan olevia valuuttoja

Valuuttavaranto

ulkomaiset valuutat, joita keskuspankki pitää varastossa; Euroopan keskuspankin valuuttavaranto koostuu dollareista, jeneistä, renminbeistä, kullasta ja IMF:n erityisnosto-oikeuksista, jotka se on jakanut hallinnoitavaksi eurojärjestelmän kansallisille keskuspankeille; Suomen Pankin valuuttavaranto on noin 9 miljardia euroa ja se koostuu pääosin Yhdysvaltain dollareista, Englannin punnista ja Japanin jeneistä

Euroopan velka ja sen säätely

- **Vakaus- ja kasvusopimus**
 - Jäsenmaan julkinen bruttovelka saa olla enintään 60% suhteessa maan bruttokansantuotteeseen
 - Julkisen talouden alijäämä saa olla enintään 3% suhteessa bruttokansantuotteeseen
- **no bailout –periaate**
 - Jäsenmaat huolehtivat omista veloistaan eivätkä muut jäsenmaat ota niistä vastuuta
 - Euroopan velkakriisi 2010-2018, periaatteesta joustaminen ja ylivelkaantuneiden maiden auttaminen tukipaketeilla ja lainoilla
- **Koronakriisi ja talouden elpymispaketti**
 - EU:n yhteisvelka 750 miljardia
 - Suoria avustuksia ja edullisia lainoja jäsenmaille

Tehtäviä

Lue kpl 12, Euroopan unionin talous,
s.100-109

Tee tehtävät 1-3, s.109